

Vooraan

COMMENTAAR

BART
HAECK

Klimaatpijbelen

Dat 12.500 jongeren gisteren mee stapten in de klimaatmars is hartverwarmend, maar het vormt het makkelijke deel van het klimaatbeleid.

An het centraal station in Brussel heerste gisteren de opwinding van jongeren die voor het eerst gaan betogen en beseffen dat ze met velen zijn. De politie telde 12.500 jongeren op de klimaatmars en ze droegen kartonnen borden met slogans als 'you're cooking the future' en 'verander niet de planeet, maar onze visie op de planeet'.

De mars is hartverwarmend, omdat je - zeker sinds de jaren van politieke crisis - soms begon te denken dat jongeren apathisch geworden zijn over politiek. Het scholierenprotest heeft minstens de verdienste het tegendeel te bewijzen en de discussie over de milieukosten van vliegtuigreizen of de vuilnisbelt op de festivalweide van Werchter aan te zwengelen.

Iedere generatie heeft haar momenten van ontluikend politiek bewustzijn, waarin jongeren voor het eerst burgers worden die de res publica opeisen. Voor sommigen, decennia geleden, waren dat de rakettenbetogingen of de Witte Mars. Anno 2019 is de klimaatopwarming het thema dat de harten van velen beroert.

Dat is een terecht thema, al is het maar omdat de jonge generatie de brokstukken zal moeten oprapen voor de gebrekkige inspanningen die deze generatie levert, net zoals dat gebeurt voor de vergrijzing in de sociale zekerheid.

Bovendien worden de zorgen breder gedragen dan alleen door de jongeren. De strijd tegen plasticvervuiling en klimaatopwarming staat volgende week ook prominent op de agenda van de politieke, financiële en economische wereldelite die samenkomt op het Wereld Economisch Forum in Davos. In het jaarlijkse overzicht van de grootste risico's voor de wereld dat het WEF maakt in de aanloop naar zijn jamboree stonden deze week het klimaat en natuurrampen helemaal bovenaan.

Zodra concreet wordt wie in zijn portefeuille moet tasten om de milieufactuur op te rapen, is het gedaan met de consensus.

Dat er iets moet gebeuren, kan dus bogen op een grote consensus. Zelfs Wouter Beke (CD&V), de voorzitter van de partij waartoe de op de klimaatmars bekritiseerde Vlaamse minister van Leefmilieu Joke Schauvliege behoort, steunde gisteren het protest. Maar het punt is net dat er een goede reden is waarom de politieke wereld A zegt en geen B. De B staat namelijk voor Betalen. En zodra concreet wordt wie in zijn portefeuille moet tasten om de milieufactuur op te rapen, stukt de consensus.

We zagen dat in het protest van de gele hesjes in Frankrijk, die op straat gingen tegen de prijsverhogingen voor vervuilende diesel, en die nog altijd president Emmanuel Macron in de greep hebben. We zagen het in de helse discussie over het correct doorrekenen van de kosten voor groene energie door de Vlaamse regering, die leidde tot het ontslag van toenmalig minister van Energie Annemie Turtelboom (Open VLD). We zien het in de pleidooien van de Vlaamse en Franstalige socialisten om de btw op energie weer te verlagen, in plaats van die belasting als een aanmoediging te zien om zuinig met de planeet om te springen.

Dat 12.500 jongeren gisteren spijbelden om te gaan betogen in Brussel past niet in het klassieke draaiboek van het middelbaar onderwijs. Maar het is eigenlijk geen drama. De betoging is een welkome ervaring in burgerzin en politiek bewustzijn.

Maar het punt is wel dat het leuk is om te spijbelen. Het vraagt geen offer, ook al viel de regen gisteren met bakken uit de lucht. En laat dat net het punt zijn waar we moeten voorbij raken: door de kiezer gesteunde afspraken over hoe de lasten worden verdeeld. Pas dan kan een écht klimaatbeleid vorm krijgen.

Reageren? Deel uw mening met ons en andere lezers
www.tijd.be/commentaar

KORT

UCB-medicijn tegen osteoporose krijgt nog kans

Het farmabedrijf UCB kreeg woensdag voor zijn geneesmiddel tegen osteoporose een positief advies om op de Amerikaanse markt te komen. UCB werkt sinds 2004 samen met het Amerikaanse Amgen aan Evenity, of romosozumab. Maar of de sterren nu gunstig staan, is niet zeker. Analisten blazen warm en koud.

Hitachi trekt stekker uit Britse kerncentrale

© AFP

Ondernemen, pagina 14

Ondernemen, pagina 14

'Rihanna krijgt eigen modehuis bij LVMH'

Krijgt Rihanna binnenkort haar eigen modehuis binnen de luxegroep LVMH? Daar wordt in het modewereldje volop op gespeculeerd nu de superster subtiel hints lijkt te geven over een nieuw modeproject.

EMMANUEL VANBRUSSEL

Volgens de gespecialiseerde website Women's Wear Daily (WWD) is het modeproject van Rihanna concreet en zijn er geheime gesprekken aan de gang tussen de entourage van de 30-jarige popster uit Barbados en de groep van de Franse miljardair Bernard Arnault. Het plan zou zijn een reeks modeaccessoires en lederwaren gelijktijdig te lanceren met haar nieuwe album, dat later dit jaar verwacht wordt.

De speculatie laaide op nadat Rihanna dinsdag in New York was opgedoken met een gigantische zonnebril die modewatchers maar

niet konden thuisbrengen. Gewoonlijk duurt het niet lang nadat een foto is verschenen of de hele outfit van Rihanna is op Instagram en andere internetfora tot in detail ontdeeld qua merken en prijzen. Dat op de mysterieuze zonnebril Fenty - haar familienaam - gegraveerd was, doet sommigen vermoeden dat het om een teaser gaat voor een nieuwe modelijn, of misschien zelfs een volledig nieuw modebedrijf.

Rihanna en LVMH, het huis achter de Louis Vuitton-handtassen en de topchampagne Dom Pérignon, zijn geen onbekenden voor elkaar. De popster lanceerde in 2017 met Kendo, een afdeling van LVMH, het make-upmerk Fenty Beauty in de Sephora-winkels van de Franse luxegroep. Dat leidde vrijwel meteen tot de beste prestaties van LVMH's parfum en cosmetica-afdeling in tien jaar.

Via Riri, zoals de zangeres-actrice zich graag laat noemen, kan de statige luxegroep met één goedgemik-

Rihanna. © PHOTO NEWS

te foto op Instagram miljoenen potentiële nieuwe klanten aanspreken. Het account Fenty Beauty telt al 6 miljoen volgers. Dat is wel nog ver verwijderd van de 67 miljoen Instagram-volgers die Rihanna heeft.

De R&B-ster jongleert met meerdere modeprojecten. Ze lanceerde vorig jaar de eigenzinnige lingerielijn Savage X Fenty met TechStyle Fashion Group uit Californië en mag zich 2015 sinds creatief directeur bij Puma noemen. Bij de Duitse sportartikelenfabrikant lanceerde ze een goed draaiende kleding- en schoenenlijn voor vrouwen, Fenty by Puma.

De uitbouw van het mode-imperium gaat gepaard met spanningen in de familie. Rihanna, voluit Robyn Rihanna Fenty, heeft in Los Angeles haar vader Ronald Fenty voor de rechter gedaagd omdat hij de beschermde merknaam Fenty zou misbruiken voor zijn eigen entertainmentbedrijf in Hollywood.

In memoriam Jack Bogle (1929-2019)

Peetvader van 'luie' indexbeleggers bespaarde zijn klanten miljarden aan kosten

SVEN WATTHY

Jack Bogle (89) bezweek eergisteren aan de gevolgen van kanker in Pennsylvania, waar hij in 1975 het fondsenhuis Vanguard had opgericht. Vandaag is dat na BlackRock de grootste vermogensbeheerder ter wereld met ruim 5.000 miljard dollar onder zijn vleugels. Omdat Vanguard in essentie 's werelds grootste coöperatieve vennootschap is, onderscheidt het zich van de Wall Street-reuzen waarmee het concurreert. Zij willen immers winst maken.

De klanten van Vanguard zijn via hun fondsenbeleggingen ook de eigenaars van Vanguard. En dus spartelt niemand tegen als het bedrijf de kosten voor zijn fondsen verlaagt. Tel daarbij op dat het originele fonds amper transacties doet. Daardoor bedragen de laagste mogelijke beheerskosten op het eerste indexfonds voor de massa vandaag 0,04 procent per jaar.

Superbelegger Warren Buffett (88) raadt zijn familie aan om na zijn overlijden hun geërfde fortuin zo te beleggen. 'Als er ooit een standbeeld komt voor de persoon die het meest voor Amerikaanse beleggers heeft gedaan, kunnen we niet anders dan voor Jack Bogle kiezen', stond twee jaar geleden in zijn jaarlijkse brief aan de aandeelhouders. Buffett won recentelijk een weddenschap dat een S&P500-indexfonds een groepje hefboomfondsen over een termijn van tien jaar zou kloppen. Het was niet eens nipt.

Er was een wiskundig genie als Bogle nodig om de meest bescheiden wiskunde om te zetten in een beleggingsfonds. Alle beleggers samen verdienen de return van de markt, beseft hij. Maar alles samengeteld lopen ze achter op dat beursgemiddelde, omdat ze kosten aangaan. Wie belegt tegen de laagste kosten mag gemiddeld en op lange termijn het hoogste nettorendement verwachten.

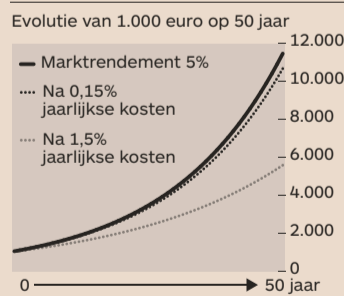
Er zijn zeker uitschieters, kijk maar naar Buffett. Maar wie kan hen op voorhand aanduiden? Ook veel academische literatuur kwam tot dezelfde conclusie: lage kosten zijn de beste indicator voor toekomstig beleggingssucces.

Volgens Bogle hebben beursbeleggers groot en klein niet meer financiële kennis nodig. Koop regelmatig stukken van een breed (!)

© REUTERS

KOSTEN KNAGEN AAN RENDEMENT

indexfonds en wacht zo lang mogelijk. En als het even slecht gaat op de beurs, was het advies steevast: 'Doe niks.'

De jongste jaren rukte passief beleggen sterk op. Veel fondsbeheerders rekenen nog altijd meer dan 1 procent kosten per jaar aan. Als u om de haverklap koopt en verkoopt, gaat u transactiekosten aan. De samengestelde intrest (rente op rente) die over vele jaren zo krachtig werkt dat Albert Einstein het fenomeen uitriep tot het achtste wereldwonder, werkt dan minder in uw voordeel (zie grafiek).

Indexbeleggen maakt de beurs alleen maar saai. Een geflopte lancering van een nieuw fonds in de jaren 70 weglachen was dan ook makkelijk op Wall Street. Later volgde het verbijsterende succes.

Zelfs nu 'indexen' een werkwoord is en het bij beleggers in de smaak valt, geven criticasters tegengas. Een horde beleggers die investeert zonder onderscheid tussen goede en slechte bedrijven zou de markten minder efficiënt maken. Als die kudde zombies collectief overmand wordt door emotie, raakt elke grote beweging op de beurs alleen maar uitvergroet. En wat met alle stemrechten die de indexfondsen vergaren in alle beurs-

genoteerde bedrijven ter wereld?

Bogle erkende dat de grootste beheerders ter wereld moeten opletten dat ze niet het status quo in bedrijven en op de beurs verstevigen. Maar als de markt faalt, kunnen de laatste actieve managers dat rendement dan niet gewoon oprapen?

Voorts was hij een van de grootste tegenstanders van trackers, die toestaan te daytraden met indexmandjes alsof het individuele aandelen zijn. Vandaag wordt de grootste S&P500-tracker meer verhandeld dan het drukst verhandelde aandeel in de S&P500.

De peetvader van de indexbeleggers was ook geen fan van sectorindexen. Zijn idee bleef al die jaren onveranderd: koop de brede markt en verkoop nooit.

Bogle overleefde zes hartaanvalen en kreeg eind vorige eeuw een harttransplantatie. Tot en met 2018 hield hij zich kranks: zijn laatste boek, 'Stay the course', verscheen nog maar een maand geleden. Hij liet zich ook nog regelmatig interviewen.

Bogle leefde in weelde, maar omdat hij Vanguard zijn unieke structuur gaf, behoorde hij nooit tot de rijksten op aarde. De miljarden die hij had kunnen opeisen bleven op de rekening van zijn klanten staan.